

еврея, що наскрізь пройнявся російською культурою, що молиться на один чоловік Турсенеза й Толстого, що нічого, здається, більше не хоче на світі, як опанувати мову московських проскурень? Тип Владіміра Сергеєва Круп'якова або Якова Григоріча Карп'якова, котрий ніколи не хотів чути про український рух, затикав вуха, відмахувався руками і несвідомо, звичайно, лічив українство хамством, що насмілюється підкопуватися під прекрасне здані великої російської культури, — жабо, що підставляє ласку, коли кується великачний расійський прізвів.

Тепер вік каже:

М'ядлив українця — то! Ей-Богу! Кто б мог пригадати — то. А скажіте пажалста, що ето Петельюра?

І довідавшись, що це полтавський духовний семінарист, г'спадин Карп'ялов робить міну розчарування. Йому хотілось би, щоб це був призначений фаховий офіцер расійської армії. Але з рештою:

— Ну, что ж: Україна, так Україна.

Чорне стає білим...

— Нам нічуть лі нужно розділіні, нам нужно соєднити усем вмісті в купу, — говорив солдат — промовець на весінніх мітінгах цього ж таки року; тепер він чистою українською мовою, свідомо і палко закликав:

— Товариш! Рідні браття й сестри! Пам'ятайте: Центральна Рада і Генеральний Секретаріат! Пам'ятайте: Україна! Стіймо за Україну до скончання, за рідину нашу хату, за рідину землю і волю. «В своїй хаті свою правда і сила і воля!» Голосуйте за список № 8, за список українських соціалістів-революціонерів, і хай живе Українська Народна Республіка! Слава їй! Заїжджаю до обставин заявитися Голові Уряду Української Республіки.

Хто ж у нас о-тут, окромя Панкратія Аристарховича, — кажуть

— пішиши із сім'єю та дітьми, і що може зробити і новеселіца, як по-хобаше. Толькі завада через чур сутичкою сонячною: ругтається — справді, «по Сеніка шанка», як важить, або по-українськи, — який хавати зібачав: містечко пристало до Панкратія Аристарховича, і Панкратій Аристархович пристав до містечка.

До цього часу ні в містечку ні перед Панкратієм Аристарховичем про українство й не займається.

Де там!

Панкратій сам, нівроку, землячок-малорос, з околиць Хортиці, ліп

зачує про українство, зараз відіїде на катедру, підкіне вгору рудий

Республіки

Фінансове становище Росії таке, що гіршого навіть уявити собі не можна. І от, коли подеред Україна

далавала половину своїх податків на користь Великоросії, то на ділі вона

закордонні фабрикати, а в швидкі

часі заведеної свої, ба на ті капітали, що попереду йшли на Великоросію з України, а тепер застоватимуть

сь на Україні, заведемо свої фабрики, заводи та промисли, чим краще забезпечно і свій трудящий люд.

Для розвитку своєї промисловості ми маємо все головніше, а саме — свій кам'яний вугіл і своє заливо.

Хліборобство наше те ж значно виграв не тільки через те, що придає засоби для розвитку, дешеві

мусіла — б зробитися ще більшою

лан на неї. Коли ми розглянемо податків. До цього часу загряніша, що купувають наш хліб, за те, що Р

осія наклада мито на закордонні товари, брала з нас мито за дозвіл перевезти наш хліб на закордонний ринок.

Це мито було дуже великим: з

пуда пшениці 40 к., жита 32 к., ячменю 28 коп. Отсіх грошою хлібороб

не добрав за свій хліб, бо мусів платити їх до німецької скарбниці тільки

за те, що Германія дозволяла йому

перевезти свій хліб на продаж в Германію. Тепер ці гроші застовануть

на Україні і вже не одно дать зможу

вжити заходів, щоб у наших селян

хліб родив так, як родить за кордоном Напр., в той час, коли в Данії

десятина дас 188 пудів пшениці, а в

Германії 130 пуд., у нас на Україні

вона в середньому родить всього ко-

ло 65 пуд. Безперечно, що на перші

роки земельної реформи цей урожай

ще зменшиться трохи, але ж швидко

голоде. Великоросси усі роз'їхались

і залишились тільки одні українці, котрі теж бажають залишити позицію,

бо вони думають, що про них не дба-

ть. Дуже потрібно поводити частини

козаками з офіцерською освітою.

В містечку жартують:

— Чуете, товарищ: скільки всіх

українців на світі?

— Тридцять п'ять мільйонів.

— От і не знаете точно.

— А скільки ж?

— Тридцять п'ять мільйонів і ше і вона економично була-б цілком розореною. Що се була за політика відношеннях до України, ясно і з того, що на Україні з кожної душі збрали податків коло 17 руб., а витрачали на душу тільки по 8 руб. 65 к., тоді як в Великоросії збрали з душі 18 р. 90 к., а витрачали на душу по 13 р. 99 коп., тоб-то більше, як збрали. Оттаке то було братство та рівність! Тепер всі оті величезні збори з України зостануться на її потреби.

Причела.

Представник Франції при Уряді Української Республіки.

— То — єсть?

— Тридцять п'ять мільйонів і Панкратій Аристархович.

— Причела.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

комітети. Народ перелікався. По годі безперестанно ганяли грузовики і скрізь була розставлена красногвардійська варта, до котрої громадянство ставилося недовірливо; народ був перед небезпекою голоду. Нещастя затягнулося і, коли в кінечному результаті верх взяли большевики, не обіцяло нічого доброго.

На "Фронт" прибув сам ген. Каледін з військом. Подужати супротивника йому було-б лехкою справою, але він ухилявся робити наступ, жаючи город і надіючись, що уміркована демократія опам'ятала большевиків. Шоб лихо якось припинити, Ростовська дума скликала на п'яниці, 1 листопада, на нараду представників різних організацій. Отже большевики участи в ній не взяли, не захотіли слухати нічного голосу і мати переговори з Каледіним, котрий переказав, що вікозто нікто не погодиться, щоб Ростов був відірваний від решти Донщини, бо він стоїть на дорозі до їх союзників кавказьких.

Бачучи, що до порозуміння дійти неможливо, Каледін—ніби з дорученням військових, кругу, що зібралася 1 листопада—рішив зробити наступ. На

другий день, в суботу, 2 листопада, о 12-ї годині дня, козаки рушили в наступ. За 2 години Нахічевань і Ростов цілком перешли до рук козаків майже безборонно. Салдати охоче склали зброю, а красногвардійці спинулися в рості; частина IX, близько 21/2 тисяч, витякала з Ростова на Азов; а флот без вистрілу чимухнув до Азовського моря, але в гирлах Дону його стримано козачими батареями. Позонені, що були на транспорті, між ними ген. Потоцький і градоначальник Зеслер—щасливо повернувшись назад. Ген. Каледін з своєї боку випустив полонених матросів і наказав дав не затримувати трахерів.

Поява козаків викликала серед городян переляк: бо де-те дейкав, що козаки чинитимуть свавільство; але козаки поспішали заспокоїти переляканіх, що віддалися врості. Від поодиноких красногвардійців, що попадалися на очі козакам, відбиралися лише мандати (в кого вони були) і патрони, а ружа казано віднести туди, де взято. По Вел. Садові, що веде з Нахічевані звідхід Ростову на вокзал, потягнулося довгими низками піше й кінне козацтво, артилерія, юнкера з кадетами. Народ наче з мішка висипав витати визволителів; чулися опески, крики—"ура!" Всім кортило узріти самого отамана Каледіна.

На другий день, у неділю, народ знов висипався на В. Садову, жадібно виглядаючи героя луцького прориву, а нині—взятія Ростова". Серед народу чується лайку на большевиків, на обозріннях "хуліганів" і хвалу на адресу Центральної Української Ради, що не згодилася пропустити на Дон большевицькі карні отряди. Якийсь панок доводить, що

— Ми тут побороли не большевицьків, а німців. Можна сказати, що "на Дону немці понесли пораження. Українці харашо сделали, що с німі (большевиками) не посеремонілись!"

Тут же, недалеко, большевик чистосердечно скаже ся на "трусость" товаришів, що без вистрілу стали тікати від козаків. Де-кого з нейтральних городян дратували юнкери, що погордливо "брздали оружієм", а також—злорадство напівдемократичної буржуазії, котра тепер високо підняла голову, вихвіляючи "тверду владу".

Наслідком тижневої бійки лягло головою, з боку большевицької армії, біля тисячі душ, переважно красногвардійців; ранених, кажуть, було менше. Чимало лягло і з боку супротивної сторони, головним чином—юнкерів, з котрих в більшості складалася в перші дні каледінська армія. Мирних обівателів, пораненими й вбитими намічує до трьох десятків.

Зараз життя в городі ввійшло в норму. Репресій не чути, крім трусів що до відібрания зброї, розданої большевиками.

Г. Кушніру.

Література, наука.

Нові видання.

Вільна Українська Школа. (Орган Всеукраїнської Учителської Спілки). № 3—4. Зміст: Нова школа в Українській Республіці—діяльність державного комітету по народній освіті. Ст. Сирополка.—Маловідома—мова дитини А. Середи.—Методи українознавства Ф. Сушицькою.—Поетичний елемент при навчанні історії К. Мірії-Левківської.—Самостійні твори в початковій школі. К. Маляра.—Шкільні організації учнів-українців м. Києва. К. Волошинова.—Громадські та членів середніх шкіл у Ки-

їві до революції і в перші місяці п. Ол. Астраба.—Проект фізичної термінології І. Марченка.—Про універзальність початкової школи на Сибіру. О. Біби—Позашкільна освіта. С. Русовської.—Де які нові організації позашкільної освіти. І. Ющенко.—До українського учительства. Л. Білецькою.—Видавничі товарища А. Боловича.—Бажче життя й школа: На день є敬畏и шкільних округ. С. Русовської.—Сценки з життя. С. Дороша.—Про низчу школу на Україні. І. Ющенко.—Огляд життя середньої школи. О. Дорохівської.—Про вищу українську школу у Київі. Ф. Сушицькою.—Про академію мистецтв. К. Широцькою.—Від секретарства народної освіти.—Хроніка.—Критика.—Шкільний кооператив. Світ. П. Геремі.—Бібліографія.—Нові книжки надіслані до редакції—Од редакції.—Од Контори.

"Гедз". Вийшло 5 число українського сатирично-гумористичного журналу "Гедз". Число спеціально різдвяне. Дуже цікаві "Ялинкові дарунки" "Гедза".

Цим числом закінчується рік 1917-й. Слідуюче число вийде 1-го січня 1918 року.

Дописи.

С. Янків. (На Поділлю). В нашій школі о чотирьох групах, де є дві учительки, проводиться навчання на українській мові у всіх 4 групах, причем у 1-й та 2-й групах, виключно на українській мові, а в 3-тій та 4-тій на українській мові, але навчають і російській мові, як обов'язкові.

Робота йде досить гарно.

Що торкається українізації школи, то перешкод з боку селян майже не було. В школі є всі потребні підручники. В 4-й групі ведеться навчання історії та географії України, а також граматики.

При школі засновані вечірні курси для дорослих. Після Шокрові, по скліченню осінніх робіт записалася на курси 60 хлопців та дівчат. Вони поділені на дві групи: в 1-й зовсім неграмотні, а в 2-й уміючи читати по російському, а бажають навчитись по українському.

Е на меті відкрити "Просвіту".

Редактор Андрій Ніковський.

Видає Товариство підтримки літератури, науки і штучі.

Оновістки.

Правління видавничого товариства "Основа".

Співпраціає, що за згодою більшості вкладчиків, під підприємством передаються аналогічними своїми завданнями видавництву "Час". Хто ж вкладчиків на та-ку передау не пристає, той на протягі двох тижнів може одібрати назад свої під підприємством, М. С. Синицького (Інститутська, 3, Банк). Після передачі під підприємство "Основа" вважатиметься зліквидованім:

Правління товариства: С. єфремов. Ф. Матушевський. М. Синицький. 3-476-1

Другий рік видання. Приймається передплата на 1918 р.

на журнал

ШЛЯХ

Орган незалежної думки. Місячник літератури, мистецтва і громадського життя.

Беруть участь кращі українські письменники.

Передплата в конторі редакції: Київ, Мар.-Благовіщенська, 123 п. 20. Вартість: річно 20 карб. 1/2 р. 10 карб. 1/4 р. 5 карб. Редактор-видавець Хвідір Коломайченко. 3-0077-1

Бажаю змінити посаду помішника бухгалтера, вмію по українські, польські, рускі і німецькі. Фастів Триліцький винокур. завод. для Т. Д. 2-0381-1

Всім українським агрономам, кооператорам, агрономичним старостам, секретарям товариств—необхідно виснімати й читати новий часопис популярно-наукового змісту:

УКРАЇНСЬКИЙ АГРОНОМ

Цю видаветься з нового року тов-м "Український Агроном" (у Києві, Тургенівська, 9) і входитиме двічі на місяць, даючи багато матер'ялу із справ аграрної політики, організації агрономічної і кооперативної допомоги, висвітленням того складного становища, в якому перебуває народне господарство України. В "Українському Агрономі" працює багато наукових діячів на полях агрономічної кооперації. Передплата: на рік—12 карб., на шів року—6 карб., на 3 міс.—3 карб.

Адреса: Київ, Тургенівська, 9, ред. "Українського Агронома".

5-0079-1

Южний Кооперативний Банк.

ДО РОБІТНИЦТВА НА УКРАЇНІ.

Мючи на увазі інтереси трудового люду, дома що діяє од 2 до 6 години. 2-055-1

Кооперативні Союзи України заснували у Київі

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК.

Банк цей є перший Український Банк. Він є таож перший на Україні Народний Банк. Обов'язок кожного громадянина України, до якого на національністі і стану він не належав.

ІДТРИМУВАТИ ЦЕЙ БАНК,

віддаючи йому на словах свої щадності.

Банк платить по біжучих рахунках звичайних 4%.

вкладах істстрокових 4%.

строкових на 1 рік 5%.

2 роки 5%.

5 років 6%.

і більше од 6%.

Банк має свое помешкання в Київі від Хрестатику № 27. Телефон № 64-34-62-19, 62-19.

3-457-1

Приймається передплата на 1918 рік

Черевики і чоботи В штабі міліції м. Київа (В. Жи-
томирська вул.)

дуже гарно і іншо пошпиті продаються. № 3), продаватимуться з публичного тор-
гу 8 заблуд. коней—24 грудня з 11 год.

2-486-1

АМЕРИКАНСЬКА КО ГРАМОФОНІВ.

В. Васильківська 12 (у дворі) тел. 62-42.

Грамофони, пластинки, голки, пружини, механізми та окре-
мі частини.

Гуртові ціни всім. Прийом починок. 3-485-1

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА НА 1918 РІК

на журнал тижневик

НАРОДНЯ СРАВА.

Журнал "Народня Справа" буде обслуговувати інтереси широких верств українського народу, переважно—селянства.

В журналі будуть вміщатися такі статті: 1) передова; 2) статті про найбільш пекучі питання біжучого політично о та громадського життя; 3) статті про громадського життя Української Народної Республіки; 4) роспорядження Українського Уряду; 5) статті про сільському господарству та кооперацію; 6) статті про Народні Ради, Селянські Спілки та розвиток; 7) оповідання з народного життя, фельетони, гуморески та вірші; 8) ділеси з сіл та хуторів відповідно до згадання; 9) про нові книжки.

Передплата оголошується поки що тільки на 4 місяці—4 карб.

"НАРОДНЯ СРАВА" буде мати біля 32 сторінок. Видає журнал Київська Губернська Народна Управа.

Адреса: Київ, Володимирська 33. Передплата і поширення "Народної Справи". 3-0080-1

Цими днями вийде з друку V—VI (листопад-грудень) книжка

ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВОГО ВІСНИКА.

Зміст:

В. Винниченко: Записки Кирилатого Мефістофеля (кінець). Любов Яновська: М